

Zadanie 1 D: Lepiej przygotować do egzaminów

Nauczyciele zastanawiają się, jak lepiej pomagać uczniom przygotować się do sprawdzianów wewnętrznych i egzaminów zewnętrznych. Można np. przeprowadzać próbne egzaminy i wspólnie z uczniami analizować, co sprawiało im trudność. W efekcie poszczególne klasy przygotowują swoje "listy trudności" (np. kłopoty ze zrozumieniem polecenia, interpretacją tekstu źródłowego, zadaniami z wartością bezwzględną liczb). Te elementy są systematycznie ćwiczone przez nauczycieli różnych przedmiotów na dodatkowych zajęciach albo np. w formie "Turnieju klas w pisaniu krótkich prac z polskiego". Przy okazji szkoła stara się rozpoznać, ilu uczniów korzysta z korepetycji, i zastanawia się, jak ograniczyć to zjawisko. W sprawozdaniu końcowym należy ocenić skutki realizacji zadania, podając np. wyniki porównywalnych testów czy egzaminów na początku i na końcu zadania.

1. Dlaczego wybraliśmy to zadanie?

O wyborze tego zadania zdecydowały trzy argumenty. Po pierwsze wyniki ankiety początkowej „Jaka jest nasza szkoła?” pokazały, że sprawa dobrego przygotowania ucznia do egzaminu jest zadaniem priorytetowym. Po drugie chcieliśmy wybrać zadanie, nad którego właściwą realizacją czuwaliby licencjonowani egzaminatorzy (w naszej szkole siedem osób posiada taką licencję). Jednak decydującym argumentem, który przeważał za wyborem tego zadania, były liczne zapytania uczniów i rodziców o próbny egzamin gimnazjalny i sposoby przygotowania uczniów do tegoż egzaminu.

2. Osoba odpowiedzialna za przygotowanie sprawozdania - szef zespołu zadaniowego, oraz członkowie zespołu zadaniowego (imiona i nazwiska szefa i członków zespołu zadaniowego)

Iwona Nowak - szef zespołu

Członkowie:

Andrzej Lenart

Anna Filipowska

Grzegorz Gilewski

Mariusz Nowak

Henryk Witkowski

3. Co wynikało z ankiety „Jaka jest nasza szkoła”?

Na pytanie pierwsze ankiety „Jaka jest nasza szkoła?” w zasadzie otrzymaliśmy odpowiedź zadowolającą. Wszystkie grupy respondentów (uczniowie, rodzice, nauczyciele) w 70 procentach uważają, że nasza szkoła jest raczej podobna do A, podobna do A, taka jak A. Jednak tylko ok. 20 procent było bardzo zadowolonych i uważało, że nasza szkoła jest taka jak A. Stosunkowo wysoko ocenili w tym względzie uczniowie i nauczyciele. I jedni i drudzy w 40 procentach odpowiedzieli na pytanie taka jak A. Rodzice byli bardziej sceptyczni i udzielili takiej odpowiedzi tylko w 20 procentach. 7 procent wszystkich respondentów udzieliło zdecydowanie negatywnej odpowiedzi zaznaczając „taka jak B”. Również 7 procent uznało, że szkoła jest „podobna do B”. Dlatego uznaliśmy, że w dziedzinie dobrego przygotowania uczniów do egzaminów oraz do dalszej nauki mamy jeszcze wiele do zrobienia. Postanowiliśmy opracować listę tych umiejętności, które naszym uczniom sprawiają najwięcej trudności. Chcieliśmy wykonać to zadanie w porozumieniu z uczniami i ich rodzicami oraz poprzez zwarte, skoordynowane działanie nauczycieli różnych przedmiotów.

4. Jakimi sprawdzianami i/lub egzaminami postanowiliśmy się zająć?

a. Sprawdzian / egzamin 1

i. Nazwa

Sprawdzian badający wybrane umiejętności w zakresie przedmiotów humanistycznych

ii. Krótkie uzasadnienie wyboru

Sprawdzian miał za zadanie zwrócić uwagę uczniów na wybrane umiejętności. Miał pokazać trzecioklasistom, ile już umieją, a co jeszcze jest do zrobienia. Chcieliśmy też oswoić uczniów z samą sytuacją egzaminacyjną, by zmniejszyć stres w czasie egzaminu w maju.

b. Sprawdzian / egzamin 2

i. Nazwa

Sprawdzian badający wybrane umiejętności w zakresie przedmiotów humanistycznych.

ii. Krótkie uzasadnienie wyboru

Kolejny sprawdzian był ułożony na wzór pierwszego. Ćwiczyliśmy w nim te same umiejętności. Sprawdzian miał pokazać, czy wspólne działania nauczycieli, w czasie pomiędzy sprawdzianami przyniosły efekty, czy uczniowie pracując pod fachowym okiem pedagogów, czynią postępy.

5. Jakie umiejętności uznaliśmy za szczególnie istotne w przygotowaniu do testów lub egzaminów? I jak je doskonaliliśmy?

a. Umiejętność 1

i. Opis

Po analizie wyników ostatnich egzaminów gimnazjalnych oraz po wysłuchaniu opinii uczniów (uczniowie klas trzecich tworzyli własne listy trudności) doszliśmy do wniosku, że zajmiemy się doskonaleniem niżej opisanych umiejętności.

Odczytywanie informacji przedstawionych w formie map, tabel, wykresów, rysunków, schematów oraz informacji zawartych w tekstach literackich, publicystycznych i popularnonaukowych.

ii. Metody doskonalenia

Stosowanie map i plansz pomocniczych ze schematami, wykresami, tabelami. Korzystanie z podręczników i zbiorów zadań, w których te elementy występują. Korzystanie z filmów na kasetach wideo obrazujących wykresy, tabele i schematy oraz ich wspólna analiza z uczniami.

iii. Zasięg działań (jacy uczniowie, które klasy i.t.p.)

Cztery wybrane klasy trzecie

iv. Ocena skuteczności

Porównanie wyników sprawdzianu I i II.

Klasa III a

Sprawdzian I	9,9/16	61,9 %
Sprawdzian II	14,2/16	88,7 %
Poprawa	o 26,8%	

Klasa III d

Sprawdzian I	8,9/16	55,6 %
Sprawdzian II	13,3/16	83,1 %
Poprawa	o 27,5 %	

Klasa III g

Sprawdzian I	8,8/16	55 %
Sprawdzian II	11,4/16	71,3 %
Poprawa	o 16,3 %	

Klasa III j

Sprawdzian I	9,4/16	58,8 %
Sprawdzian II	11,5/16	71,9 %
Poprawa	o 13,1%	

b. Umiejętność 2

i. Opis

Posługiwanie się jednostkami miar w rozwiązaniach i przy podawaniu odpowiedzi. Nauczyciele uczący przedmiotów: matematyka, fizyka i chemia zwracali szczególną uwagę na poprawne używanie jednostek miar w czasie rozwiązywania ćwiczeń i zadań oraz podawanie jednostek przy formułowaniu odpowiedzi.

ii. Metody doskonalenia

Posługiwanie się jednostkami miar w rozwiązaniach i przy podawaniu odpowiedzi. Nauczyciele uczący przedmiotów: matematyka, fizyka i chemia zwracali szczególną uwagę na poprawne używanie jednostek miar w czasie rozwiązywania ćwiczeń i zadań oraz podawanie jednostek przy formułowaniu odpowiedzi.

iii. Zasięg działań (jacy uczniowie, które klasy i.t.p.)

Cztery wybrane klasy trzecie gimnazjum.

iv. Ocena skuteczności

Porównanie wyników sprawdzianu I i II.

Klasa III a		
Sprawdzian I	1,1/9	12,2 %
Sprawdzian II	7,5/9	83,3 %
Poprawa	o 71,1%	

Klasa III d		
Sprawdzian I	1,4/9	15,6 %
Sprawdzian II	2,2/9	24,4 %
Poprawa	o 8,8 %	

Klasa III g		
Sprawdzian I	0,6/9	6,7 %
Sprawdzian II	1,7/9	18,9 %
Poprawa	o 12,2 %	

Klasa III j		
Sprawdzian I	1,3/9	14,4 %
Sprawdzian II	14,4/9	38,9 %
Poprawa	o 24,5 %	

c. Umiejętność 3

i. Opis

Nawyk pisanie i sprawdzania odpowiedzi. Nauczyciele uczący przedmiotów: matematyka, fizyka, chemia, geografia, biologia zwracali szczególną uwagę w czasie lekcji na konieczność sprawdzania przez uczniów rozwiązanych zadań i ćwiczeń, sprawdzania uzyskanych wyników oraz pisanie poprawnych odpowiedzi do wykonywanych zadań.

ii. Metody doskonalenia

Nauczyciele wyżej wymienionych przedmiotów w czasie lekcji analizowali z uczniami poprawność uzyskanego rozwiązania danego ćwiczenia bądź zadania, wymagając jednocześnie pisanie odpowiedzi do rozwiązywanych zadań. Na sprawdzianach pisemnych dodatkowo punktowali odpowiedzi do zadań i ćwiczeń.

iii. Zasięg działań (jacy uczniowie, które klasy i.t.p.)

Cztery wybrane klasy trzecie gimnazjum

iv. Ocena skuteczności

Porównanie wyników sprawdzianu I i II.

Klasa III a		
Sprawdzian I	2,2/8	27,5 %
Sprawdzian II	6,3/8	78,8 %
Poprawa	o 51,3 %	

Klasa III d		
Sprawdzian I	1,9/8	23,8 %
Sprawdzian II	4/8	50 %
Poprawa	o 26,2 %	

Klasa III g		
Sprawdzian I	1,1/8	13,8 %
Sprawdzian II	2,9/8	36,3 %
Poprawa	o 22,5 %	

Klasa III j		
Sprawdzian I	2,4/8	30 %
Sprawdzian II	4,2/8	52,5 %
Poprawa	o 22,5 %	

6. Jak pracowaliśmy?

Powołaliśmy zespół, który koordynował prace nad zadaniem. Najpierw postawiliśmy sobie pytanie, jakich specyficznych umiejętności brakuje naszym uczniom, by dobrze zdać egzamin gimnazjalny. Chcieliśmy, by klasy trzecie sporządziły własne listy „trudności”, a ponadto na spotkaniach zespołów samokształceniowych dokonaliśmy analizy wyników ostatniego egzaminu gimnazjalnego. Po uzyskaniu odpowiedzi na to pytanie zespół nauczycieli uczących w klasach trzecich (humanistów i nauczycieli przedmiotów matematyczno-przyrodniczych) stworzył na kolejnym spotkaniu bank zadań potrzebnych do ułożenia testów oraz do pracy nad doskonaleniem wybranych umiejętności. Pierwszy test odbył się w dniu 31 października 2002. Został przeprowadzony w czterech klasach trzecich, które – zdaniem nauczycieli- wymagały takiego treningu. Wyniki tego testu przekonały nas, że praca nad wskazanymi umiejętnościami jest nieodzowna. Nauczyciele uczący w wyżej wymienionych klasach zebrali się ponownie i opracowali strategię działań zmierzających do tego by wyniki testu, który miał odbyć się za miesiąc były lepsze. W przeciągu tego miesiąca podejmowaliśmy działania zmierzające do poprawy sytuacji. Na kolejnym spotkaniu został ułożony drugi test, który przeprowadziliśmy 3 grudnia 2002. Wyniki tego testu były lepsze od wyników testu pierwszego. Przekonały nas one, że wspólne, zwarte działanie może przynieść zadowalający efekt.

7. W jakiej fazie realizacji zadania jesteście? Co planujemy?

7.a Czy zakończyliśmy realizację zadania?

Tak. Wprawdzie zespół nasz nie planuje w tym roku szkolnym żadnego testu, jednak po dyskusji doszliśmy do wniosku, że działania nad „szwankującymi” umiejętnościami należy kontynuować w toku realizacji programów z poszczególnych przedmiotów. Ponadto wewnętrzny próbny egzamin gimnazjalny, który odbędzie się 18 i 19 grudnia 2002, będzie przedmiotem analizy, a wnioski, jakie z niej wypłyną posłużą do wytyczenia takich działań, które lepiej przygotują naszych uczniów do egzaminów w maju.

8. Jaki był (jeśli był) udział uczniów w przygotowaniu i realizacji zadania?

Uczniowie wzięli udział w programie już w fazie początkowej, wypełniając ankietę „Jaka jest nasza szkoła?”. Ponadto na lekcjach wychowawczych uczniowie klas trzecich sporządzili własne listy tych umiejętności, które sprawiają im największą trudność przy rozwiązywaniu różnorodnych testów. Uczniowie niektórych klas trzecich uczestniczyli w warsztatach pt. „Jak uczyć się, by dobrze zdać egzamin?” oraz „Jak radzić sobie ze stresem przed egzaminem?”

9. A jaki był (jeśli był) udział rodziców uczniów w przygotowaniu i realizacji zadania?

W realizacji tego zadania aktywnie pomagali nam rodzice uczniów. Na jednym ze spotkań Rady Rodziców z dyrektorem szkoły zastanawiano się jak pomóc dzieciom lepiej zdać egzamin. To samo pytanie zadali wychowawcy klas trzecich na wywiadówkach. Propozycje rodziców uwzględniliśmy przy realizacji zadania 1d.

10. Co najważniejszego wydarzyło się w trakcie realizacji zadania? Czego my, nauczyciele, dowiedzieliśmy się w trakcie realizacji zadania ?

Najważniejsze wydaje nam się to, że przekonaliśmy się o naszej skuteczności. Grupa nauczycieli potrafiła tak skoordynować swoje działania, że przyniosły one efekt w postaci poprawy wyników testu. Przekonaliśmy się, że działania poprzedzone dogłębną analizą, opracowanie wspólnej strategii, wymiana doświadczeń nie tylko podczas spotkań zespołu, ale i w toku codziennej pracy, są działaniami zmierzającymi w dobrym kierunku. Służą one przede wszystkim uczniom, lecz integrują też grono pedagogiczne, co nie jest bez znaczenia, jeśli chodzi o atmosferę pracy w każdej szkole.

11. Jakie wnioski z realizacji zadania płyną dla dalszej pracy szkoły?

Z realizacji tego zadania wynikają wnioski:

- Praca nad przygotowaniem uczniów do egzaminu gimnazjalnego jest zadaniem priorytetowym pośród innych zadań szkoły.
- Praca nad przygotowaniem uczniów do egzaminu nie może być okazjonalna, wymaga ustawicznych działań wielu nauczycieli w szczególności z uczniami zaniedbanymi środowiskowo. Wszystkie podejmowane działania muszą być poparte dobrą analizą problemu oraz skoordynowaną pracą wielu nauczycieli.